

УДК 330

Заріцька Н. М., к.е.н., доц.,
Бурмецький В. В., здобувач,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна
Бубко В. Г., здобувач,
Державний науково-дослідний інститут інформатизації
та моделювання економіки, м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СМАРТ-СТРАТЕГІЙ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У сучасному світі, що характеризується швидким розвитком технологій та глобалізацією, транснаціональні корпорації (ТНК) відіграють ключову роль у формуванні міжнародних економічних відносин. Глобалізація впливає на усі сфери сучасного життя, зокрема на економіку та бізнес. Транснаціональні корпорації є ключовими учасниками глобального ринку і виконують важливу роль у формуванні міжнародних стратегій [1-5].

Смарт-стратегії в контексті ТНК визначаються як інноваційні та адаптивні підходи до управління, які дозволяють корпораціям ефективно взаємодіяти з глобальним середовищем. Основні складові смарт-стратегій включають цифрові технології, гнучкість в управлінні та аналіз даних. До основних чинників формування смарт-стратегій ТНК відносять [1; 3; 4]:

1. Технологічні інновації – ТНК активно впроваджують передові технології для оптимізації виробництва та взаємодії з клієнтами.
2. Глобальна конкуренція – умови глобального ринку змушують ТНК постійно шукати нові способи підвищення конкурентоспроможності.
3. Зміни в споживчих уподобаннях – ТНК адаптують свої стратегії до змін у попиті споживачів та трендів ринку.

Формування міжнародних смарт-стратегій для транснаціональних корпорацій в умовах глобалізації має кілька ключових аспектів [2; 5]:

– аналіз ринку та конкуренції – в рамках глобалізації ринки стають більш конкурентними та складними, тому ТНК повинні проводити ретельний аналіз міжнародних ринків, враховуючи місцеві особливості, конкурентну ситуацію та потреби споживачів;

– глобальна стратегія присутності – ТНК повинні визначити оптимальну стратегію для своєї глобальної присутності, включаючи вибір ринків для розвитку, механізми входу на ці ринки (наприклад, філії, франчайзинг, або стратегічні партнерства), інвестиційні пріоритети тощо;

– технологічні інновації – глобальна конкуренція прискорює інновації, тому ТНК повинні бути лідерами щодо технологічних та інноваційних рішень, щоб забезпечити конкурентоспроможність та збільшення продуктивності;

– управління міжнародними ресурсами – ефективне управління глобальними ресурсами, такими як людські, фінансові та матеріальні, є критично важливим для ТНК, що включає в себе розробку глобальних стратегій управління персоналом, фінансовим плануванням та логістикою;

– ризик-менеджмент – глобалізація приносить нові ризики, такі як валютні коливання, політична нестабільність та кризові ситуації, тому ТНК повинні розробляти стратегії ризик-менеджменту, щоб зменшити вплив таких ризиків на свою діяльність;

– корпоративна соціальна відповідальність – у глобальному світі ТНК повинні брати до уваги соціальні та екологічні аспекти в своїх стратегіях розвитку, щоб зберігати довіру споживачів та місцевих спільнот.

Отже, формування міжнародних смарт-стратегій для ТНК в умовах глобалізації вимагає комплексного підходу та постійного адаптування до змін на світовому ринку. В умовах глобалізації ТНК мають ключове значення у формуванні міжнародних економічних відносин, і саме тому, смарт-стратегії є домінуючим інструментом, що дозволяє їм адаптуватися до змін у глобальному середовищі та забезпечувати стійкий розвиток [1-6].

Література

1. Ольшанська О. В. Концепція віртуального підприємства та його особливості в умовах смарт-економіки / О. В. Ольшанська, П. В. Пузирьова // Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року / ред. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 204-205.

2. Пузирьова П. В. Актуалізація інформаційних технологій як чинника розвитку та підтримки смарт-економічних процесів в інноваційній сфері / П. В. Пузирьова, С. Синиця // Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року / ред. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 76-78.

3. Шацька З. Я. Досвід зарубіжних країн у реалізації концепції смарт-спеціалізації як запорука інноваційного відновлення промислового комплексу України / З. Я. Шацька, А. Л. Когут // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 квітня 2023 року. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 16-19.

4. Шацька З. Я. Смарт-логістика, як перспективний напрям розвитку діяльності підприємств / З. Я. Шацька, О. Стужний // Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року / ред. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 62-64.

5. Шацька З. Я. Смарт-спеціалізація регіонів, як перспективний напрям післявоєнного відновлення економіки / З. Я. Шацька, А. А. Когут // Innovations and prospects in modern science : proceedings of II International Scientific and Practical Conference, Stockholm, Sweden, 13-15 February 2023. – SSPG Publish, Stockholm, Sweden, 2023. – P. 460-462.

6. Чернявська О.В. (2005). Оцінка міграційної активності на ринках праці регіонів України та їх привабливість для зовнішніх мігрантів. Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць, Київ: НДЕІ Мінекономіки та з питань європейської інтеграції України, Вип. 11 (54), С. 134-140.